

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-09-09

Diarienummer GHAB 2024-0237

Handläggare

Fredrik Ternström

Telefon: 031-368 76 79

E-post: fredrik.ternstrom@portgot.se

Remissvar – Förfrågan om synpunkter på riksintresse för industriell produktion

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Hamn AB:

Styrelsen beslutar att;

1. Fastställa förslaget till remissvar, samt
2. förklara paragrafen över beslutet omedelbart justerad.

Sammanfattning

Länsstyrelsen önskar Göteborgs Stads synpunkter på Tillväxtverkets förslag på avgränsning och beskrivning av befintligt riksintresseanspråk för industriell produktion - område med raffinaderianläggningar i Göteborg. Stadsledningskontoret har skickat förslaget till Göteborgs Hamn AB (GHAB) för yttrande.

GHAB tycker det är positivt att Tillväxtverket tagit fram ett förslag på avgränsning och värdebeskrivning för befintligt riksintresse. Då det inte tidigare funnits en tydlig avgränsning kommer det att underlätta avvägningen mellan olika intressen samt att bedöma påverkan på riksintresse för industriell produktion. Området är utpekade för anläggningstyp oljeraffinaderier. GHAB anser att Tillväxtverket borde avväga att benämna det energiproduktion/-lagring för att även säkerställa området för produktion och lagring av framtida fossilfria bränsle när fossila bränslen succesivt ska fasas ut.

Delar av området som är utpekade som riksintresse för industriell produktion är även utpekade som riksintresse för kommunikation, hamn. Två riksintressen kommer därmed att ligga ovanpå varandra. För GHAB kommer det påverka möjligheterna att bedriva hamnutveckling och nyttjandet av dessa områden. Det kan handla om hur hamnområdet kan nyttjas på bästa sätt och då kan riksintresset för industriell produktion bli en belastning inom de delar som även är utpekade som riksintresse för kommunikation, hamn. För GHAB är det viktigt att riksintresse industriell produktion inte står i vägen för utveckling av hamn- och logistikverksamhet och att riksintresse av dubbel karaktär undviks. Det är även viktigt att GHAB som förvaltare av riksintresse för kommunikation, hamn skapar förutsättningar för expansion bortom fossila energilag. GHAB anser därför att riksintresset för industriell produktion bör begränsas i sin rådighet över områden i närhet till hamn. GHAB anser att det räcker med att områdena är utpekade som riksintresse för kommunikation, hamn då GHAB:s bedömning är att de anläggningar inom hamnområdet som berör raffinaderierna även skyddas via riksintresse för kommunikation, hamn. Lagrings- och transportinfrastruktur kopplat till

oljaffinaderierna bör anses vara hamninfrastruktur snarare än produktion. Detta inkluderar bergrum. Alla typer av produktionsanläggningar är beroende av logistikflöden och relaterad infrastruktur, men bör för den sakens skull inte ingå i produktionsanläggningen. Det är dock viktigt att detta beskrivs i riksintresset för industriell produktion.

GHAB anser att avgränsningen för markanspråket för riksintresset behöver minskas radikalt för att inte komma i konflikt med utvecklingen av Göteborgs hamn, se ovanstående synpunkter. Om Tillväxtverket trots GHAB:s synpunkter anser att riksintresset för industriell produktion ska ligga i linje med förslaget behöver avgränsningen av riksintresse för industriell produktion ses över. Bland annat behöver stora delar av området mellan Älvsborgshamnen och Skandiahamnen utgå, bredden på områdena längs pipelines behöver minskas samt att området mellan St1:s raffinaderi och Skarvikshamnen till stora delar behöver utgå. I Ryahamnen behöver området för kajplats 551 läggas till medan området närmast Älvsborgsbron utgå då området är under avveckling. En del områden för bergrum behöver läggas till medan andra områden dras ifrån då just dessa bergrum inte har någon funktion kopplat till raffinaderierna. GHAB är gärna behjälplig med få en korrekt avgränsning, men på grund av sekretess av en del anläggningar och ovanstående synpunkter redovisas inte en karta i remissvaret.

Bedömning ur ekonomisk dimension

GHAB:s möjligheter att nyttja sina markområden på bästa sätt kan begränsas av riksintressets avgränsning, speciellt inom Skarvikshamnen. Även möjligheter att bygga infrastruktur så som järnvägsspår mellan St1:s raffinaderi och Skarvikshamnen kan påverkas om området är avgränsat som riksintresse för industriell produktion.

Bedömning ur ekologisk dimension

Omställning från fossila bränslen till icke fossila bränslen pågår. Omställningen kommer innebära att fler bränslen samt säkerhetsmarginaler för dessa behöver hanteras, vilket kommer att kräva både fler ytor och omställning av vissa ytor inom Energihamnen. Denna utveckling kan påverkas negativt om riksintresset för industriell produktion begränsar denna möjlighet.

Bedömning ur social dimension

Se ovanstående bedömning ur ekologisk dimension.

Ärendet

Länsstyrelsen önskar Göteborgs Stads synpunkter på Tillväxtverkets förslag på avgränsning och beskrivning av befintligt riksintresseanspråk för industriell produktion i Göteborg. Stadsledningskontoret har skickat förslaget till GHAB för yttrande. GHAB har fått förlängd remisstid då synpunkter på förslaget skulle varit inlämnat senast den 13 september 2024. Därför behöver beslutet omedelbart justeras.

Beskrivning av ärendet

Tillväxtverket har tagit fram ett förslag på avgränsning och värdebeskrivning för befintligt riksintresse för industriell produktion - område med raffinaderianläggningar i Göteborg. Förslaget avser att underlätta i planeringssituationer där riksintresseanspråket berörs.

I samband med beslut och ny värdebeskrivning för aktuellt riksintresse upphör de delar som avser riksintresse industriell produktion som finns i preciseringen av riksintresset Göteborgs hamn, Rapport 2009:67, Länsstyrelsen Västra Götaland, att gälla.

Bolagets bedömning

GHAB tycker det är positivt att Tillväxtverket tagit fram ett förslag på avgränsning och värdebeskrivning för befintligt riksintresse. Då det inte tidigare funnits en tydlig avgränsning kommer det att underlätta avvägningen mellan olika riksintresse och bedöma påverkan på riksintresse för industriell produktion. GHAB ser dock vissa utmaningar med förslaget och har därför nedanstående synpunkter.

Området är utpekade för anläggningstyp oljeraffinaderier. GHAB anser att Tillväxtverket borde avväga att benämna det energiproduktion/-lagring för att även säkerställa området för produktion och lagring av framtida fossilfria bränsle när fossila bränslen succesivt ska fasas ut.

Delar av området som är utpekade som riksintresse för industriell produktion är även utpekade som riksintresse för kommunikation, hamn. Två riksintressen kommer därmed att ligga ovanpå varandra. För GHAB kommer det påverka möjligheterna att bedriva hamnutveckling och nyttjandet av dessa områden. Det kan handla om hur hamnområdet kan nyttjas på bästa sätt och då kan riksintresset för industriell produktion bli en belastning inom de delar som även är utpekade som riksintresse för kommunikation, hamn. För GHAB är det viktigt att riksintresse industriell produktion inte står i vägen för utveckling av hamn- och logistikverksamhet och att riksintresse av dubbel karaktär undviks. Det är även viktigt att GHAB som förvaltare av riksintresse för kommunikation, hamn skapar förutsättningar för expansion bortom fossila energislag. GHAB anser därför att riksintresset för industriell produktion bör begränsas i sin rådighet över områden i närhet till hamn. GHAB anser att det räcker med att områdena är utpekade som riksintresse för kommunikation, hamn då GHAB:s bedömning är att de anläggningar inom hamnområdet som berör raffinaderierna även skyddas via riksintresse för kommunikation, hamn. Lagrings- och transportinfrastruktur kopplat till oljeraffinaderierna bör anses vara hamninfrastruktur snarare än produktion. Detta inkluderar berggrum. Alla typer av produktionsanläggningar är beroende av logistikflöden och relaterad infrastruktur, men bör för den sakens skull inte ingå i

produktionsanläggningen. Det är dock viktigt att detta beskrivs i riksintresset för industriell produktion.

GHAB:s möjligheter att nyttja sina markområden på bästa sätt kan begränsas av riksintressets angränsning, speciellt inom Skarvikshamnen. Även möjligheter att bygga infrastruktur så som järnvägsspår mellan St1:s raffinaderi och Skarvikshamnen kan påverkas om området är avgränsats som riksintresse för industriell produktion.

Omställning från fossila bränslen till icke fossila bränslen pågår. Omställningen kommer innebära att fler bränslen samt säkerhetsmarginaler för dessa behöver hanteras, vilket kommer att kräva både fler ytor och omställning av vissa ytor inom Energihamnen. Denna utveckling kan påverkas negativt om riksintresset för industriell produktion begränsar denna möjlighet.

I förslaget pekas även markområden för pipelines ut. Då dessa ligger till stora delar precis intill väg- och järnvägsinfrastruktur i hamnområdet finns det risk att utveckling av denna infrastruktur påverkas negativt.

GHAB anser att avgränsningen för markanspråket för riksintresset behöver minskas radikalt för att inte komma i konflikt med utvecklingen av Göteborgs hamn, se ovanstående synpunkter. Om Tillväxtverket trots GHAB:s synpunkter anser att riksintresset för industriell produktion ska ligga i linje med förslaget behöver avgränsningen av riksintresse för industriell produktion ses över. Stora delar av området mellan Älvsborgshamnen och Skandiahamnen behöver utgå då det inte har en koppling till raffinaderierna förutom en ledning och själva Kajplats 644. Bredden på områdena längs pipelines är alldeles för väl tilltagna och behöver minskas. Området mellan St1:s raffinaderi och Skarvikshamnen behöver utgå förutom pipelines mellan raffinaderiet och Skarvikshamnen. I Ryahamnen behöver området för kajplats 551 läggas till medan området närmast Älvsborgsbron inklusive kajplatserna 555 och 556 A-C utgå då området är under avveckling. En del områden för bergrum behöver läggas till medan andra områden dras ifrån då just dessa bergrum inte har någon funktion kopplat till raffinaderierna. GHAB är gärna behjälplig med få en korrekt avgränsning, men på grund av sekretess av en del anläggningar och ovanstående synpunkter redovisas inte en karta i remissvaret.

GHAB noterar att i samband med beslut och ny värdebeskrivning av riksintresset för industriell produktion - område med raffinaderianläggningar i Göteborg upphör de delar som avser riksintresse industriell produktion som finns i preciseringen av riksintresset Göteborgs hamn att gälla. Enligt GHAB är fordonsindustrin i Göteborg av nationellt intresse och borde därmed uppfylla kraven för riksintresse för industriell produktion. Fordonsindustrin är dock ingen A-anläggning men har en naturgiven förutsättning i kopplingen till hamnen. Tillväxtverket borde med tanke på ovanstående överväga att inkludera även fordonsindustrin i Göteborg som riksintresse för industriell produktion.

Göteborgs Hamn AB

Göran Eriksson, VD

Fredrik Ternström, Handläggare